

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-22965795

Konu : Soru Önergesi (7/35434)

7/35434
GK 32

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1724950 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait 7/35434 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/35434) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 4CB40FFE-4FEC-417B-B4A3-09ACF703F66E

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Uğur BAYRAM

Mühendis

Telefon No: (312) 287 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/35434 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitkisel üretim istatistiklerine ilişkin veriler, Türkiye İstatistik Kurumunun resmi internet sayfasında düzenli olarak tüm kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bitkisel üretim planlamasına esas ürünlerin belirlenmesinde; ülkemiz gıda arz güvenliği, ürünlerin stratejik önemi, insan ve hayvan beslenmesi açısından önem, arz talep dengesi ve dış ticaret potansiyeli, su varlığı ve su kısıtı ile ürün uygunluk alanları gibi kriterler dikkate alınmıştır. Bu kapsamda 13 ürün (buğday, arpa, dane mısır, ayçiçeği, aspir, kanola, soya, pamuk, nohut, kuru fasulye, mercimek, patates, kuru soğan) ve 1 ürün grubu (yem bitkileri) belirlenmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilecektir. Bununla birlikte, su kısıtı olan yerlerde yine belirlenen şartlara uygun üretim yapan üreticilerimizin kullandığı mazot ve gübrenin tamamı nakdi olarak verilecektir.

Bakanlığımızca yeni destekleme modeli kapsamında 2025 yılında en yüksek katsayı pamuk üreticilerine verilmiştir. Bu doğrultuda pamuk üreticisi, temel destek ve planlı üretim desteği ile birlikte 1.098 TL/da destekleme ödemesi alacaktır. Bu fiyat 2026 yılında 1.395 TL/da olarak belirlenmiştir. Ayrıca üreticilere iyi tarım uygulamaları ve organik tarım faaliyetleri ile katı organik-organomineral gübre kullanımında ilave üretimi geliştirme desteği ödemesi gerçekleştirilecektir.

Bununla birlikte 2025 üretim yılında kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından pamukta yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerin yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumunu kullanarak ekim/dikim yapan üreticilerimize 146,4 TL/da ilave destek ödemesi yapılacaktır.

Pamuk üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi amacıyla yerli tohum geliştirme çalışmalarımız devam etmektedir. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüze bağlı 6 enstitümüzde pamuk ıslahı ve yetiştirme tekniği konularında çalışmalar sürmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Enstitülerimiz tarafından bugüne kadar 67 çeşit tescil ettirilmiş olup hali hazırda 28 adet değişen iklim koşullarına uygun çeşit geliştirme ve Agronomi projeleri yürütülmektedir.

Pamuk ürününü lisanslı depolarda muhafaza edenlere Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında kira desteği sağlanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında 2007 yılı itibarıyla başlayan program üzerinden 42 ilde birçok tedbir altında tarım ve hayvancılık alanlarında hibe destekleri sağlanmaktadır. IPARD I ve IPARD II dönemi olarak başarıyla yürütülen süreç, IPARD III dönemiyle birlikte ülke geneline yayılmıştır. IPARD III Programı kapsamında çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine (damla sulama, yağmurlama, pivot ve tamburlu sulama sistemlerinin ayrıca suyun kaynağından çıkarılmasında ihtiyaç duyulan enerjinin karşılanabildiği modern tarımsal solar sulama sistemlerinin dahil olduğu) hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD programı kapsamında bugüne kadar 27.110 projeye reel fiyatlarla 99,2 milyar TL hibe desteği verilmiş ve bu destekler sayesinde ülkemize reel fiyatlarla 209,9 milyar TL yatırım kazandırılmış, 106.421 insanımıza istihdam imkânı sağlanmıştır.

IPARD Programı kapsamında, kooperatifler, üretici birlikleri ve yetiştirici birlikleri tarafından yapılacak yatırımlara yönelik olarak sunulan projelere, desteklenecek projelerin belirlenmesi sırasında ilave puan verilmek suretiyle avantaj sağlanmaktadır. Ayrıca, üretici örgütlerinin hayvansal ürünlerin üretimi ile tarım ve gıda ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik olarak yapacakları yatırımlar "ortaklaşa yatırım" olarak değerlendirilmekte ve bunlara ilave hibe verildiği gibi üretilen ürünlerin pazarlanmasına yönelik yatırımlar uygun harcama olarak değerlendirilmek suretiyle ek avantaj sağlanmaktadır.

Üyelerinin üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve sektörde teknoloji kullanım düzeyinin artırılması amacıyla, "makine parklarının" kurulmasına yönelik olarak verilen desteklerden sadece üretici örgütlerimiz faydalanabilmektedirler.

IPARD Programı ile kooperatiflere yönelik olarak uygulanan pozitif ayrımcılık ve avantajların bir sonucu olarak bugüne kadar kooperatifler tarafından sunulan 384 projeye 2 milyar TL hibe desteği verilmiş ve bu suretle 3,7 milyar TL yatırım yapılması sağlanmıştır.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.

Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca, tarımsal üretimde suyun etkin ve verimli kullanılması amacıyla, 2800 sayılı "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar" ve bu Karar kapsamında hazırlanan "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (2021/7)" hükümleri doğrultusunda, modern basınçlı sulama sistemlerinin çiftçiler tarafından benimsenmesi ve yaygınlaşması hedeflenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bu kapsamda, 2025 yılında projeye esas hibe üst limiti 10.000.000 TL olarak belirlenmiş olup %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Sulama sistemleri başvuru konuları aşağıda sıralanmaktadır.

- Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,
- Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,
- Tamburlu sulama sistemi kurulması,
- Güneş enerjili sulama sistemi kurulması,
- Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri ve
- Akıllı sulama sistemleri

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun 26/A maddesi hükmü gereği Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (TDİOSB) kurulması ile ilgili yetki ve görevler Bakanlığımıza verilmiştir. Bu kapsamda bitkisel ya da hayvansal üretim konulu TDİOSB kurulması ile ilgili iş ve işlemler Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesince Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.